

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. toukokuuta 2024
(OR. en)

9097/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0012(NLE)

POLCOM 167
COMER 68
RELEX 547
DUAL USE 35
RECH 173
ENER 188
ENV 433

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

tutkimuksen turvallisuuden parantamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan yhdessä sen 182 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Avoimuus, kansainvälinen yhteistyö ja akateeminen vapaus ovat maailmanluokan tutkimuksen ja innovoinnin ytimessä. Lisääntyvien kansainvälisten jännitteiden ja tutkimuksen ja innovoinnin kasvavan geopoliittisen merkityksen vuoksi unionin tutkijat ja akateeminen yhteisö ovat kuitenkin yhä enemmän alttiina tutkimuksen turvallisuuteen kohdistuville riskeille tehdessään kansainvälistä yhteistyötä, minkä seurauksena eurooppalaiseen tutkimukseen ja innovointiin kohdistuu haitallista vaikuttamista ja väärinkäytöksiä, jotka vaikuttavat unionin turvallisuuteen tai loukkaavat Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa (SEU) ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', määriteltyjä unionin arvoja ja perusoikeuksia. Siksi on tärkeää, että unionin tutkimus- ja innovointialaa tuetaan ja sille annetaan mahdollisuudet puuttua näihin riskeihin. Tarvitaan täsmällisiä ja oikeasuhteisia suojatoimia, jotta kansainvälinen yhteistyö pysyy avoimena ja turvallisena.
- (2) Muuttuva geopoliittinen ympäristö edellyttää kiireellisesti kaikkien jäsenvaltioiden ja komission yhteisiä toimia, joilla vahvistetaan ja hyödynnetään tutkimus- ja innovointipotentiaalia kaikkialla unionissa. Tutkimuksen turvallisuutta voidaan parantaa ainoastaan yhteisillä toimilla. Tässä yhteydessä myös kansainvälistä tutkimus- ja innovointialan yhteistyötä on tasapainotettava uudelleen unionin intressien, arvojen ja periaatteiden näkökulmasta, jotta voidaan kehittää ja turvata unionin strateginen riippumattomuus samalla kun säilytetään avoin talous¹ ja pyritään luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset ja tasapainoista vastavuoroista avoimuutta.

¹ Eurooppa-neuvoston ylimääräinen kokous (1. ja 2. lokakuuta 2020) – Päätelmät, 13/20, 3 kohta.

- (3) Avoimella tieteellä varmistetaan, että tieteellinen tutkimus on mahdollisimman helposti saatavilla tieteen, talouden ja koko yhteiskunnan hyödyksi. Kansainvälinen tutkimus- ja innovointialan yhteistyö edistää tieteellistä huippuosaamista, ja se on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan löytää ratkaisuja kiireellisiin globaaleihin haasteisiin yhteiskuntiemme hyväksi. Osaavien tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus rikastuttaa tieteellistä tutkimusta ja edistää olennaisesti innovointia ja tieteellisiä läpimurtoja. Akateeminen vapaus tarkoittaa, että tutkijat voivat vapaasti tehdä tutkimustaan ja valita tutkimusmenetelmänsä ja -kumppaninsa kaikkialta maailmasta. On kuitenkin otettava huomioon, että akateemisen vapauden mukana tulee akateeminen vastuu.
- (4) Kasvava strateginen kilpailu ja paluu voimapolitiikkaan johtavat enenevässä määrin kansainvälisten suhteiden kaupallistumiseen. Tämä muutos on tuonut mukanaan uhkia, jotka ovat monimuotoisia, arvaamattomia ja usein hybridejä². Koska kriittisellä tietämyksellä ja teknologialla on keskeinen rooli poliittisen, taloudellisen ja sotilaallisen ylivoiman kannalta, jotkin unionin kilpailijat pyrkivät yhä selkeämmin parantamaan suorituskykyjään tältä osin tai toteuttavat aktiivisesti siviili- ja sotilasalan yhdistäviä strategioita.
- (5) Hybridiuhat voivat vaikuttaa kaikkiin tärkeisiin sektoreihin, mutta tutkimus- ja innovointiala on avoimuutensa, akateemisen vapauden, institutionaalisen riippumattomuuden ja maailmanlaajuisen yhteistyön vuoksi erityisen haavoittuvainen. Unioniin sijoittautuneiden tutkijoiden ja innovoijien kautta voidaan pyrkiä hankkimaan uusinta tietämystä ja teknologiaa, toisinaan petollisilla ja peiteltyillä menetelmillä tai turvautumalla suoranaiseen varastamiseen tai pakottamiseen. Useimmissa tapauksissa hyödynnetään kuitenkin vilpittömältä vaikuttavaa kansainvälistä akateemista yhteistyötä. Sen lisäksi, että hybridiuhat vaarantavat turvallisuuden ja hyvinvoinnin, ne voivat vahingoittaa akateemista vapautta ja tutkimuksen integriteettiä unionissa.

² Yhteinen kehys hybridiuhkien torjumiseksi: Euroopan unionin toimet. JOIN(2016)18.

- (6) Tutkimus- ja innovointialan yhteistyö navigoi siis yhä haastavammassa kansainvälisessä kontekstissa, johon liittyy riski kriittisen tietämyksen ja teknologian ei-toivotusta siirtämisestä kolmansiin maihin, joissa niitä voidaan käyttää näiden maiden sotilaallisten valmiuksien tai tiedustelupalvelujen vahvistamiseen, mikä vaikuttaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen, tai unionin arvojen ja perusoikeuksien vastaisiin tarkoituksiin. Vaikka tällainen yhteistyö ei aina ole lailla kiellettyä, se voi aiheuttaa merkittäviä turvallisuuteen liittyviä ja eettisiä ongelmia.
- (7) Tutkimusta harjoittavilla ja sitä rahoittavilla organisaatioilla on ensisijainen vastuu kansainvälisen yhteistyön kehittämisestä ja toteuttamisesta institutionaalisen riippumattomuuden ja akateemisen vapauden puitteissa. Viranomaisten olisi kaikilla tasoilla pohdittava avun ja tuen tarjoamista näille organisaatioille ja annettava niille mahdollisuudet tehdä tietoon perustuvia päätöksiä ja hallita tutkimuksen turvallisuuteen liittyviä riskejä.
- (8) Useissa jäsenvaltioissa ja unionin tasolla on viime vuosina keskusteltu tutkimuksen turvallisuuden vahvistamisesta, ja unionissa on tehty erilaisia aloitteita:
- komissio julkaisi toukokuussa 2021 tutkimusta ja innovointia koskevasta globaalista lähestymistavasta tiedonannon, jossa se hahmotteli kansainvälisen tutkimus- ja innovointipolitiikan uutta eurooppalaista strategiaa. Neuvosto vastasi syyskuussa 2021 hyväksymällä neuvoston päätelmät, joissa korostettiin unionin ja jäsenvaltioiden olevan sitoutuneita vahvistamaan toimia ulkomaisen sekaantumisen torjumiseksi;

- unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmassa vuosiksi 2021–2027 eli Horisontti Eurooppa -ohjelmassa otettiin käyttöön useita suojatoimia, joilla pannaan täytäntöön unionin erityinen vastuu yhtenä Euroopan suurimmista tutkimuksen rahoittajista;
- neuvosto hyväksyi marraskuussa 2021 eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) toimintapoliittisen ohjelman vuosiksi 2022–2024 osana päätelmiään eurooppalaisen tutkimusalueen tulevasta hallinnoinnista. Ulkomaisen häirinnän torjunta on sisällytetty yhteen ohjelman ensisijaisista toimista;
- sekä globaalista lähestymistavasta että eurooppalaisen tutkimusalueen toimintapoliittisesta ohjelmasta johtuvien sitoumustensa jatkotoimena komissio julkaisi tammikuussa 2022 komission yksiköiden valmisteluasiakirjan, joka koskee tutkimukseen ja innovointiin kohdistuvan ulkomaisen häirinnän torjumista. Lisäksi vuoden 2023 aikana toteutettiin keskinäiseen oppimiseen liittyvä toimi jäsenvaltioiden välisen vertaisoppimisen helpottamiseksi;
- Euroopan parlamentti hyväksyi 9 päivänä maaliskuuta 2022 päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta. Päätöslauselmassa kehoitettiin vahvistamaan akateemista vapautta, parantamaan ulkomaisen rahoituksen läpinäkyvyyttä sekä kartoittamaan ja seuraamaan ulkomaista vaikuttamista kulttuurin, tieteen ja uskonnon alalla;

- neuvosto hyväksyi huhtikuussa 2022 päätelmät eurooppalaisesta strategiasta korkeakoulujen aseman vahvistamiseksi Euroopan tulevaisuutta silmällä pitäen; ja niissä korostettiin, että syvemmästä unionissa tehtävästä yhteistyöstä voi olla hyötyä korkeakoulujen tukemisessa ja tarvittavien välineiden antamisessa tutkijoiden, kouluttajien, opiskelijoiden ja henkilöstön käyttöön, jotta voitaisiin vastata oikeudenmukaisen globaalin yhteistyön haasteisiin, kuten eriarvoisuuteen, ulkomaiseen sekaantumiseen ja avoimen tieteen esteisiin. Neuvosto myös painotti tarvetta edistää kolmansien maiden kollegojen tietoon perustuvaa ja riippumatonta ymmärtämystä;
- neuvosto hyväksyi 10 päivänä kesäkuuta 2022 päätelmät tutkimuksen ja innovoinnin kansainvälisen yhteistyön arvoista ja periaatteista, joissa korostettiin riskinhallinnan ja turvallisuuden tärkeää merkitystä ja kehoitettiin komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään edelleen hyviä käytäntöjä;
- laajemmasta turvallisuuden ja puolustuksen näkökulmasta katsottuna EU:n turvallisuusunionistrategian³ sekä turvallisuus- ja puolustusalan strategisen kompassin puitteissa tehdään parhaillaan työtä, jonka tavoitteena on arvioida yhteisesti turvallisuus- ja puolustusalan uhkia ja haasteita sekä lisätä alan toimien johdonmukaisuutta, myös käyttämällä unionin hybridivälineistöä, joka sisältää hybridiuhkien havaitsemiseen ja niihin reagoimiseen tarkoitettuja eri välineitä;

³ COM(2020)605.

- unionin kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientivalvontasääntöjen alalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/821⁴ on suuri merkitys tutkimuksen turvallisuudelle. Tutkimusorganisaatioiden auttamiseksi komissio julkaisi syyskuussa 2021 suosituksen kaksikäyttötuotteita koskevan tutkimuksen vaatimustenmukaisuusohjelmista⁵.

(9) Komissio ja korkea edustaja hyväksyivät yhteisen tiedonannon Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta⁶, jolla pyritään varmistamaan, että unioni hyötyy jatkossakin talouden avoimuudesta ja minimoi samalla taloudelliseen turvallisuuteensa kohdistuvat riskit. Strategiassa ehdotetaan lähestymistapaa, joka perustuu kolmeen pilariin eli unionin taloudellisen perustan ja kilpailukyvyn edistämiseen, riskeiltä suojautumiseen ja kumppanuuteen mahdollisimman monen maan kanssa yhteisten haasteiden ja etujen käsittelemiseksi. Tutkimus ja innovointi ovat avainasemassa jokaisessa pilarissa.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/821, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 206, 11.6.2021, s. 1).

⁵ Komission suositus (EU) 2021/1700, annettu 15 päivänä syyskuuta 2021, kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/821 piiriin kuuluviin kaksikäyttötuotteisiin liittyvän tutkimuksen valvontaa koskevista sisäisistä vaatimustenmukaisuusohjelmista (EUVL L 338, 23.9.2021, s. 1).

⁶ JOIN(2023)20.

- (10) Kyseisen yhteisen tiedonannon jatkotoimena komission suosituksessa (EU) 2023/2113⁷ yksilöitiin unionin taloudellisen turvallisuuden kannalta kriittiset teknologia-alat jäsenvaltioiden kanssa tehtävää riskinarviointia varten. Riskinarvioinnit on jo käynnistetty ensisijaisena toimena neljällä kymmenestä kriittisestä teknologia-alasta. Alat ovat kehittynyt puolijohdeteknologia, tekoälytekniikka, kvanttitekniikka ja biotekniikka. Kun riskinarvioinnit ovat valmiit, niiden tuloksia voidaan hyödyntää muissa mahdollisissa toimenpiteissä, joilla pannaan täytäntöön Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiaa, kuten toimenpiteissä tutkimuksen turvallisuuden parantamiseksi.
- (11) Yhteisessä tiedonannossa Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta ilmoitettiin lisäksi, että komissio ehdottaisi toimenpiteitä tutkimuksen turvallisuuden parantamiseksi varmistamalla olemassa olevien välineiden käytön sekä tunnistamalla ja korjaamalla mahdolliset jäljellä olevat puutteet tutkimus- ja innovaatioekosysteemin avoimuudesta tinkimättä. Tämä suositus on osa toimenpidepakettia, jonka komissio esitti tammikuussa 2024 yhteisen tiedonannon jatkotoimena.
- (12) Edellisessä kohdassa tarkoitettujen puutteiden tunnistamisen osalta jäsenvaltioiden ja sidosryhmäorganisaatioiden kanssa käydyt keskustelut osoittavat, että poliittisten päättäjien ja kaikkien muiden asiaankuuluvien toimijoiden keskuudessa on kiireellisesti selkeytettävä käsitteitä ja päästävä yhteisymmärrykseen käsiteltävistä ongelmista sekä siitä, millainen on oikeasuhteinen ja vaikuttava politiikkatoimi.

⁷ Komission suositus (EU) 2023/2113, annettu 3 päivänä lokakuuta 2023, EU:n taloudellisen turvallisuuden kannalta kriittisistä teknologia-aloista jäsenvaltioiden kanssa tehtävää riskinarviointia varten (EUVL L, 2023/2113, 11.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2113/oj>).

- (13) Yhä useampi jäsenvaltio on kehittänyt tai kehittää parhaillaan toimintapolitiikkoja tutkimuksen turvallisuuden parantamiseksi. Vaikka nämä toimet lisäävät yleisesti tietoisuutta ja parantavat häiriönsietokykyä, ne ovat aidosti tehokkaita vain, jos kehitetään ja toteutetaan suoja-toimia johdonmukaisesti kaikilla tasoilla, mukaan lukien unionin, kansallinen ja alueellinen taso ja tutkimusta harjoittavien ja sitä rahoittavien organisaatioiden taso. Sen vuoksi alaa on tarpeen koordinoita unionin tasolla ja komissiolta on tarpeen saada tukea valmiuksien kehittämiseen ja käytäntöjen vaihtoon eurooppalaisen tutkimusalueen eheyden suojaamiseksi. Jäsenvaltioille on samalla syytä jättää toimivalta toteuttaa pidemmälle meneviä toimia esimerkiksi sääntelykehkyisiä kehittämällä.
- (14) On tärkeää, että tutkimus- ja innovointiekosysteemiin vaikuttavia hybridiuhkia arvioidaan rakenteellisesti, sillä näin lisätään päätöksentekijöiden tilannetietoisuutta. Arvioissa voidaan hyödyntää yhtenäistä tiedustelun analysointikykyä, erityisesti hybridianalyysikeskusta, ja ottaa huomioon Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen ja Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston sekä Europolin perustaman Euroopan kyberrikostorjuntakeskuksen kyberturvallisuusuhkiin liittyvä työ.
- (15) Merkittävä osa tutkimuksesta ja innovoinnista tapahtuu yksityisellä sektorilla, ja sen vuoksi olisi huomattava, että vaikka yrityksiin ja tutkimusta harjoittaviin organisaatioihin kohdistuvat riskit voivat olla samankaltaisia, yritykset eroavat näistä organisaatioista luonteensa, tarpeidensa ja valmiuksiensa osalta.

- (16) Jäsenvaltioiden ja keskeisten kansainvälisten kumppanien toimintapoliittiseen kokemukseen olisi kiinnitettävä asianmukaista huomiota painottaen samalla, että olisi muodostettava unionin ainutlaatuihin konteksteihin sopiva toimintatapa. Hyviä käytäntöjä jaetaan esimerkiksi kansainvälisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön arvoja ja periaatteita koskevan monenvälisen vuoropuhelun avulla osana assosiaationeuvotteluja ja kansainvälisiin tiede- ja teknologiasopimuksiin liittyvissä tiede- ja teknologia-asioiden yhteisen ohjauskomitean kokouksissa, monenvälisillä foorumeilla, kuten G7-ryhmässä, sekä asiaankuuluvien monenvälisten vientivalvontajärjestelyjen puitteissa.
- (17) Tutkimuksen turvallisuuteen kiinnitetään yhä enemmän huomiota, ja keskustelu siihen liittyvistä riskeistä ja parhaasta tavasta hallita niitä on vilkastumassa. Tämän vuoksi on edelleen tarpeen lisätä tietoisuutta, edistää ja helpottaa vertaisoppimista jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmäorganisaatioiden välillä sekä edistää oppimiseen perustuvaa toimintatapaa, joka on sekä joustava että mukautuva.
- (18) Tässä suosituksessa tarkoitetaan
- 1) 'tutkimuksen turvallisuudella' seuraavien riskien ennakointia ja hallintaa: a) kriittisen tietämyksen ja teknologian ei-toivottu siirto, joka voi vaikuttaa unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen, esimerkiksi jos niitä käytetään sotilaallisissa tai tiedustelutarkoituksissa kolmansissa maissa; b) sellainen haitallinen vaikuttaminen tutkimukseen, jossa kolmannet maat tai kolmansiin maihin sijoittautuneet toimijat voivat käyttää tutkimusta muun muassa disinformaation levittämisen välineenä tai itsesensuurin aikaansaamiseksi opiskelijoiden ja tutkijoiden keskuudessa, mikä haittaa akateemista vapautta ja tutkimuksen integriteettiä unionissa; c) eettisten normien tai integriteetin loukkaukset, joissa tietämystä ja teknologiaa käytetään perussopimuksissa määriteltyjen unionin arvojen ja perusoikeuksien tukahduttamiseen tai heikentämiseen tai niiden loukkaamiseen;

- 2) 'tutkimus- ja innovointialalla' kaikkia tutkimusta harjoittavia organisaatioita, mukaan lukien korkeakoulut siltä osin kuin ne harjoittavat tutkimusta, tutkimusta rahoittavia organisaatioita ja tutkimusinfrastruktuureja kaikkialla unionissa sekä kaikkia muita unionin tutkimus- ja innovointiekosysteemin toimijoita. Tämä suositus voi paikoin olla yhtä merkityksellinen myös yritysten kannalta, ja yksityisen sektorin toimijoiden kanssa onkin tehtävä yhteistyötä niiden tutkimusturvallisuuden parantamiseksi;
- 3) 'tutkimusta harjoittavalla organisaatiolla' mitä tahansa voittoa tavoittelematonta organisaatiota, joka tekee tieteellistä tutkimusta;
- 4) 'kansainvälisellä yhteistyöllä' unioniin sijoittautuneiden tutkimusta harjoittavien organisaatioiden ja tutkimusta rahoittavien organisaatioiden tai näiden organisaatioiden rahoittamien yksittäisten tutkijoiden yhteistyötä unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden yhteisöjen, myös yritysten, tai näiden yhteisöjen rahoittamien yksittäisten tutkijoiden kanssa. Yhteistyötä unioniin sijoittautuneiden mutta unionin ulkopuolisen toimijan omistamien tai sen määräysvallassa olevien tutkimusta harjoittavien organisaatioiden ja yritysten kanssa olisi tarkasteltava riskinarvioinnin perusteella;

- 5) 'riskinarvioinnilla' kansainväliseen tutkimus- ja innovointiyhteistyöhön liittyvää prosessia, jossa tarkastellaan samanaikaisesti tärkeimpiä riskitekijöitä. Riskitaso määräytyy näiden tekijöiden yhdistelmän perusteella. Keskeiset arvioitavat tekijät voidaan ryhmitellä neljään luokkaan: a) kansainväliseen yhteistyöhön ryhtyvän, unioniin sijoittautuneen organisaation riskiprofiili: otetaan huomioon tutkimushankkeen kannalta merkitykselliset organisaation vahvuudet ja haavoittuvuudet, myös taloudelliset riippuvuudet; b) tutkimuksen ja innovoinnin ala, jolla kansainvälistä yhteistyötä on tarkoitus tehdä: pohditaan, keskitytäänkö hankkeessa sellaisiin tutkimusaloihin, joihin liittyy kriittistä tietämystä ja teknologiaa sekä sellaisia menetelmiä, dataa tai tutkimusinfrastruktuureja, jotka katsotaan erityisen arkaluonteisiksi turvallisuuden tai unionin arvojen ja perusoikeuksien näkökulmasta; c) sen kolmannen maan riskiprofiili, johon kansainvälinen kumppani on sijoittautunut tai johon sijoittautuneen toimijan omistuksessa tai määräysvallassa se on (esimerkiksi sovelletaanko maahan rajoittavia toimenpiteitä tai onko sillä huono maine oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen tai ihmisoikeuksien suojelun suhteen, noudattaako maa aggressiivista siviili- ja sotilasasioiden yhdistämisstrategiaa tai rajoittaako se akateemista vapautta); d) kansainvälisen kumppaniorganisaation riskiprofiili, jossa tehdään due diligence -tarkastelu organisaatiosta, jonka kanssa yhteistyötä on tarkoitus tehdä, muun muassa sen selvittämiseksi, sovelletaanko siihen rajoittavia toimenpiteitä tai onko sillä yhteyksiä asevoimiin ja mitkä ovat asianomaisten tutkijoiden tai henkilöstön jäsenten yhteydet sekä kumppanin aikomukset tutkimustulosten loppukäytön tai soveltamisen osalta;

- 6) 'kriittisellä tietämyksellä ja teknologialla' tietämystä ja teknologiaa, myös taitotietoa, uusilla ja murroksellisilla aloilla sekä aloilla, jotka ovat keskeisiä unionin ja sen jäsenvaltioiden taloudellisen kilpailukyvyn, yhteiskunnallisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta ja joilla liiallinen riippuvuus kolmansista maista ei sen vuoksi ole toivottavaa, kun otetaan huomioon tutkimuksen turvallisuuden dynaaminen luonne ja muuttuvat riskit. Siihen luetaan myös muun muassa kaksikäyttöpotentiaalin omaava tutkimus ja innovointi;
- 7) 'kolmansilla mailla' kaikkia unionin ulkopuolisia maita,

SUOSITTAAN, ETTÄ JÄSENVALTIOT JA EUROOPAN KOMISSIO

1. ottavat huomioon seuraavat vastuullisen kansainvälistymisen periaatteet suunnitellessaan ja toteuttaessaan tutkimuksen turvallisuutta parantavia politiikkatoimia:
 - a) jatketaan akateemisen vapauden ja institutionaalisen riippumattomuuden edistämistä ja puolustamista ottaen huomioon, että tutkimusta harjoittavilla organisaatioilla on ensisijainen vastuu omasta kansainvälisestä tutkimus- ja innovointiyhteistyöstään;
 - b) edistetään kansainvälistä tutkimus- ja innovointiyhteistyötä, joka on avointa ja turvallista, ja kannustetaan siihen edelleen noudattamalla periaatetta ”niin avointa kuin mahdollista ja niin suljettua kuin välttämätöntä” ja varmistamalla, että tutkimustuotokset ovat löydettävissä, saavutettavissa, yhteentoimivia ja uudelleenkäytettävissä (FAIR eli Findable, Accessible, Interoperable, and Reusable), ottaen asianmukaisesti huomioon sovellettavat rajoitukset, mukaan lukien turvallisuusnäkökohdat;
 - c) varmistetaan toimenpiteiden oikeasuhteisuus: jos otetaan käyttöön suoja-toimia, ne eivät saisi ylittää sitä, mikä on välttämätöntä kyseessä olevien riskien lieventämiseksi ja tarpeettoman hallinnollisen taakan välttämiseksi. Tavoitteena on pikemminkin hallita riskejä kuin välttää ne;
 - d) ohjataan tutkimuksen turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä taloudellisen turvallisuuden sekä unionin ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseen ja unionin arvojen ja perusoikeuksien, akateemisen vapauden ja tutkimuksen integriteetin puolustamiseen ja edistämiseen. Samalla vältetään protektionismia ja tutkimuksen ja innovoinnin välineellistämistä poliittisiin tarkoituksiin;

- e) edistetään tutkimus- ja innovointialan itsehallintoa sovellettavan sääntelykehityksen puitteissa, annetaan alan toimijoille mahdollisuudet tehdä tietoon perustuvia päätöksiä ja korostetaan tutkimusta harjoittavien organisaatioiden yhteiskunnallista vastuuta ottaen huomioon, että akateemisen vapauden mukana tulee akateeminen vastuu;
- f) omaksutaan koko hallinnon kattava toimintatapa, joka kokoaa yhteen asiaankuuluvan asiantuntemuksen ja osaamisen, varmistaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan tutkimuksen turvallisuuteen ja edistää tutkimus- ja innovointialaan kohdistuvien hallinnon toimien ja viestinnän johdonmukaisuutta, mukaan lukien välttämättömät toimet tarvittavan työvoiman osaamisen parantamiseksi ja kouluttamiseksi uudelleen;
- g) samalla kun noudatetaan riskiperusteista lähestymistapaa, omaksutaan maista riippumattomia toimintapolitiikkoja, tunnistetaan tutkimuksen turvallisuuteen kohdistuvat riskit ja puututaan niihin riippumatta siitä, mistä ne ovat lähtöisin, sillä tämä on paras tae sille, että tutkimus- ja innovointiyhteistyön mahdollisuuksiin ja riskeihin sovelletaan edelleen tasapainoista lähestymistapaa ja että uhkaympäristön muutokset, kuten uusien uhkatoimijoiden ilmeneminen, eivät jää huomiotta;
- h) varmistetaan, että pyritään kaikin tavoin välttämään kaikenlaista henkilöryhmien tai yksittäisten henkilöiden suoraa ja välillistä syrjintää ja leimaamista, joita voisi esiintyä suojatoimien tahattomana seurauksena, ja varmistetaan perusoikeuskirjassa vahvistettujen perusoikeuksien täysi kunnioittaminen;

- i) tiedostetaan tutkimuksen turvallisuuden dynaaminen luonne: sitä muovaavat uudet tiedot sekä muuttuvat riskit ja geopoliittiset olosuhteet. Ne edellyttävät oppimiseen perustuvaa lähestymistapaa ja säännöllisiä arviointeja ja päivityksiä, jotta varmistetaan tutkimuksen turvallisuuteen ja tutkimusvalmiuksien kehittämiseen liittyvien politiikkojen ajantasaisuus, tehokkuus ja oikeasuhteisuus ja niiden yhdenmukaisuus edellä mainittujen periaatteiden kanssa,

SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOT ottaen kaikilta osin huomioon toissijaisuuden, oikeasuhteisuuden, institutionaalisen riippumattomuuden ja akateemisen vapauden sekä jäsenvaltioiden kansalliset erityispiirteet, eri lähtökohdat ja kansallista turvallisuutta koskevan yksinomaisen toimivallan, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden mahdollisuutta toteuttaa pidemmälle meneviä toimia,

2. pyrkivät kehittämään ja toteuttamaan johdonmukaisia politiikkatoimia tutkimuksen turvallisuuden parantamiseksi hyödyntäen parhaalla mahdollisella tavalla tässä osiossa lueteltuja osatekijöitä;
3. käyvät vuoropuhelua tutkimus- ja innovointialalla vastuualueiden ja roolien määrittelemiseksi ja kansallisen toimintatavan laatimiseksi, jos sellaista ei vielä ole, hyödyntäen esimerkiksi suuntaviivoja tai asiaankuuluvien toimenpiteiden ja aloitteiden luetteloa tavoitteena parantaa tutkimuksen turvallisuutta selkeän täytäntöönpanomenettelyn mukaisesti ja ottaen samalla huomioon komission ohjeet ja käytettävissä olevat tukivälineet;

4. luovat tarvittaessa uuden tukirakenteen tai -palvelun tai vahvistavat olemassa olevaa tukirakennetta tai -palvelua, jolla autetaan tutkimus- ja innovointialan toimijoita käsittelemään tutkimus- ja innovointialan kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä riskejä. Tällaisen tukirakenteen tai -palvelun avulla kootaan yhteen monialaista asiantuntemusta ja osaamista, ja samalla se voisi tarjota tietoa ja neuvoja, joita tutkimusta harjoittavat ja sitä rahoittavat organisaatiot voivat käyttää tietoon perustuvien päätösten tekemiseen punniten suunnitteilla olevan kansainvälisen yhteistyön mahdollisuudet ja riskit, sekä muita palveluja, joita tutkimus- ja innovointiala selvästi tarvitsee, mukaan lukien tiedotustoimet ja koulutus;
5. vahvistavat tutkimuksen turvallisuuteen liittyvän päätöksenteon tietopohjaa analysoimalla uhkaympäristöä, myös kyberturvallisuuden näkökulmasta;
6. helpottavat tietojenvaihtoa tutkimusta harjoittavien ja sitä rahoittavien organisaatioiden sekä tiedustelupalvelujen välillä, esimerkiksi turvallisuusluokiteltujen ja turvallisuusluokittelemattomien tilanneselostusten tai erityisten yhteyshenkilöiden avulla;
7. kehittävät tai vahvistavat hallinnon sisäistä monialaista yhteistyötä ja etenkin kokoavat yhteen korkea-asteen koulutuksesta, tutkimuksesta ja innovoinnista, kaupasta, ulkoasioista, tiedustelutoiminnasta ja turvallisuudesta vastaavia päättäjiä;
8. hankkivat tietoa alan häiriönsietokyvystä sekä sovellettavien tutkimuksen turvallisuuteen liittyvien politiikkojen vaikuttavuudesta ja oikeasuhteisuudesta, myös säännöllisellä häiriönsietokyvyn testauksella ja häiriösimulaatioilla, harkiten tarvittaessa komissiolta saatavan tuen hyödyntämistä;

9. kiinnittävät erityistä huomiota kansainväliseen yhteistyöhön kriittiseen tietämykseen ja teknologioihin liittyvillä aloilla, myös niillä, jotka on yksilöity komission suosituksessa (EU) 2023/2113, sekä tällaisten yhteisten riskinarviointien tuloksiin;
10. varmistaakseen, että kaksikäyttötuotteisiin sovellettavia unionin vientivalvontasääntöjä ja SEU 29 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 ja 215 artiklan nojalla määrättyjä rajoittavia toimenpiteitä noudatetaan, toteuttavat aineettomaan teknologian siirtoon liittyviä kansallisia toimenpiteitä sekä vahvistavat tutkimuksen ja innovoinnin kannalta merkityksellisten rajoittavien toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja valvontaa;
11. osallistuvat ennakoivasti unionin keskitettyyn alustaan, jolla torjutaan tutkimukseen ja innovointiin kohdistuvaa ulkomaista sekaantumista, jakamalla julkisella rahoituksella kehitettyjä välineitä ja resursseja tarkoituksena helpottaa niiden rajatylittävää käyttöönottoa ja tarjota niitä käyttäjäystävällisellä, helposti saatavilla olevalla ja turvallisella tavalla;
12. kehittävät yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa ohjeistusta tutkimukseen ja innovointiin osallistuville yrityksille, myös tutkimukseen keskittyville startup- ja spin-off-yrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille. Tältä osin olisi kiinnitettävä huomiota nykyisiin sääntöihin, myös kaksikäyttötuotteiden viennin valvontaa koskeviin sääntöihin, ulkomaisten sijoitusten seurantaan sekä ulkomaille suuntautuvien sijoitusten seurantaan liittyvään työhön;
13. harkitsevat tarvittaessa ja riskinarvioinnin perusteella tähän suositukseen sisältyvien toimenpiteiden soveltamista tutkijoiden liikkuvuutta koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön;

Tutkimusta rahoittavien organisaatioiden rooli

14. tekevät yhteistyötä tutkimusta rahoittavien organisaatioiden kanssa kannustaakseen niitä varmistamaan, että
- a) tutkimuksen turvallisuus on olennainen osa hakuprosessia, jossa otetaan huomioon ne eri tekijät, jotka yhdessä määrittävät hankkeen riskiprofiilin. Tavoitteena on kannustaa tuensaajia pohtimaan, missä kontekstissa tutkimus- ja innovointiyhteistyötä tehdään ja millaisilla vaikuttimilla ja (kätketyillä) agendoilla voisi olla merkitystä, sekä varmistaa, että mahdolliset riskit ja uhat tunnistetaan etukäteen;
 - b) rahoitettaviksi valituille huolta aiheuttaville tutkimushankkeille tehdään riskinarviointi, joka on suhteutettu niiden riskiprofiiliin, ja sen jälkeen sovitaan asianmukaisesta riskinhallinnasta varmistuen samalla, että tuen myöntämisaika ei pitene tarpeettomasti, ja välttämällä tarpeetonta hallinnollista rasitusta;
 - c) tehtäessä tutkimuskumppanuussopimuksia ulkomaisten yhteisöjen kanssa, myös yhteisymmärryspöytäkirjojen muodossa, huomioon otetaan mahdolliset kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät riskit ja sopimukseen sisällytetään keskeisiä puite-ehtoja, kuten unionin arvojen ja perusoikeuksien kunnioittaminen, akateeminen vapaus, vastavuoroisuus ja aineettoman omaisuuden hallinnointia koskevat järjestelyt, mukaan lukien tulosten levittäminen ja hyödyntäminen, tulosten lisensointi tai siirtäminen ja spin-off-yritysten perustaminen, ja laaditaan irtautumisstrategia siltä varalta, että sopimusten ehtoja ei noudateta;

- d) kansallisissa rahoitusohjelmissa otetaan huomioon unionin rahoitusohjelmissa sovellettavat suojatoimet, kun niissä sovelletaan vastaavia toimia;
- e) hakijat pyrkivät saamaan korkeamman riskiprofiilin hankkeiden mahdollisilta kumppaneilta takeita, esimerkiksi tekemällä kumppanuussopimuksen, ja ottavat huomioon 15 kohdan c alakohdassa lueteltujen kaltaiset keskeiset puite-edellytykset;
- f) rahoitusorganisaatiossa on riittävästi asiantuntemusta ja osaamista, jotta se voi puuttua tutkimuksen turvallisuuteen liittyviin huolenaiheisiin, ja tutkimuksen turvallisuus sisällytetään olemassa oleviin seuranta- ja arviointitoimenpiteisiin, mukaan lukien häiriöiden seuranta sekä oikea-aikaisten ja uskottavien toimenpiteiden toteuttaminen, jos sääntöjä ei noudateta;

Tuki tutkimusta harjoittaville organisaatioille

15. kannustavat ja tukevat tutkimusta harjoittavia organisaatioita, jotta nämä voivat
- a) harjoittaa keskinäistä tietojenvaihtoa, vertaisoppimista, työkalujen kehittämistä, ohjeiden laatimista ja poikkeamista ilmoittamista, sekä harkita resurssien yhdistämistä, jotta niukkoja ja hajanaisia resursseja ja asiantuntemusta voitaisiin hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla;
 - b) toteuttaa systemaattisesti sisäisiä riskinhallintamenettelyjä, myös tekemällä riskinarviointeja ja due diligence -tarkasteluja mahdollisista kumppaneista sekä siirtämällä havaitut huolta aiheuttavat seikat sisäisen päätöksenteon korkeammalle tasolle välttämällä samalla tarpeetonta hallinnollista rasiitusta;

- c) tehdessään tutkimuskumppanuussopimuksia ulkomaisten yhteisöjen kanssa, myös yhteisymmärryspöytäkirjojen muodossa ottaa huomioon mahdolliset kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät riskit ja sisällyttää sopimukseen keskeisiä puite-ehtoja, kuten unionin arvojen ja perusoikeuksien kunnioittaminen, akateeminen vapaus, vastavuoroisuus ja aineettoman omaisuuden hallinnointia koskevat järjestelyt, mukaan lukien tulosten levittäminen ja hyödyntäminen, tulosten lisensointi tai siirtäminen ja spin-off-yritysten perustaminen, ja laatia irtautumisstrategian siltä varalta, että sopimusten ehtoja ei noudateta;
- d) arvioida riskit, joita liittyy ulkomaisiin valtio-rahoitteisiin lahjakkuusohjelmiin tutkimuksen ja innovoinnin alalla, keskittyen erityisesti niiden edunsaajille mahdollisesti asetettuihin ei-toivottuihin velvoitteisiin ja taata, että ulkomaiden rahoittamat, oppilaitoksessa kursseja ja koulutusta tarjoavat toimijat noudattavat isäntäoppilaitoksen tehtäväkuvaa ja sääntöjä;
- e) investoida omaan tutkimuksen turvallisuuteen liittyvään asiantuntemukseensa ja osaamiseensa, jakaa vastuuta tutkimuksen turvallisuudesta asianmukaisilla organisaatiotasoilla ja investoida kyberhygieniaan ja sellaisen kulttuurin luomiseen, jossa avoimuus ja turvallisuus ovat tasapainossa;
- f) helpottaa uusien ja nykyisten tutkimushenkilöstön jäsenten osallistumista koulutusohjelmiin, myös verkkokursseille, ja laatia koulutusohjelmia, jotka on tarkoitettu turvallisuusneuvonantajien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden kouluttamiseen sekä rekrytoijien ja kansainvälistymisestä vastaavien henkilöstön jäsenten kouluttamiseen tarkistamaan ja havaitsemaan osana rakenteellista taustaselvitysprosessia tekijöitä, jotka herättävät huolta tutkijanpaikkoja koskevissa hakemuksissa, erityisesti tutkimusaloilla, joihin liittyy kriittistä tietämystä ja teknologiaa;

- g) varmistaa, että tieteellisissä julkaisuissa ja kaikissa muissa tutkimustulosten levittämisen muodoissa ilmoitetaan rahoituslähteet ja tutkimushenkilöstön yhteydet täysin läpinäkyvästi, jotta vältetään se, että riippuvuus ulkomaisista toimijoista ja eturistiriidat tai sitoumuksiin liittyvät ristiriidat heikentäisivät tutkimuksen laatua ja sisältöä;
- h) ottaa käyttöön fyysisen ja virtuaalisen lokeroinnin sen varmistamiseksi, että laboratorioden ja tutkimusinfrastruktuurin, datan ja järjestelmien kaltaisilla erityisen arkaluonteisilla aloilla käyttöoikeudet myönnetään tiukasti tiedonsaantitarpeen perusteella ja että verkkojärjestelmien osalta käytössä ovat vankat kyberturvallisuusjärjestelyt;
- i) arvioida riskejä, joita liittyy kolmansien maihin sijoittautuneiden tai niiden määräysvallassa olevien yhteisöjen rahoittamiin tai niiltä hankittuihin laitteisiin, laboratorioihin ja tutkimusinfrastruktuureihin, keskittyen erityisesti vastaanottaville organisaatioille asetettuihin ei-toivottuihin velvoitteisiin;
- j) varmistaa, että ehkäistään kaikenlainen suora ja välillinen syrjintä ja leimaaminen, että henkilökohtainen turvallisuus taataan kiinnittäen erityistä huomiota ulkomaisten tutkijoiden, väitöskirjatutkijoiden ja opiskelijoiden keskuudessa lähtövaltion toimesta tapahtuvaan pakottamiseen ja muihin haitallisen vaikuttamisen muotoihin, jotka voivat johtaa itesesensuuriin ja heikentää heidän turvallisuuttaan, ja että poikkeamista ilmoitetaan,

SUOSITTAA, ETTÄ KOMISSIO

16. hyödyntää kaikin tavoin avointa koordinoitimenetelmää, erityisesti eurooppalaisen tutkimusalueen hallintorakenteita, ja tukee tämän suosituksen täytäntöönpanoa lisäämällä tietoisuutta, helpottamalla ja edistämällä vertaisoppimista, luomalla edellytykset valmiuksien kehittämiseen ja lisäämällä politiikkojen johdonmukaisuutta; sisällyttää tämän suosituksen sisällön myös asiaankuuluvien strategisten foorumien ja elinten asialistoihin;
17. kehittää ja ylläpitää unionin keskitettyä alustaa, jolla torjutaan tutkimukseen ja innovointiin kohdistuvaa ulkomaista sekaantumista ja jonka tavoitteena on koota yhteen kaikki unionin, kansallisella, alueellisella ja organisaatiotasolla sekä unionin ulkopuolella tuotetut olennaiset tiedot, välineet, raportit ja muut resurssit ja varmistaa, että ne esitetään käyttäjäystävällisellä, saavutettavalla ja turvallisella tavalla;
18. tukee näytön keräämistä tutkimusturvallisuutta koskevaa päätöksentekoa varten ja kokoaa yhteen jäsenvaltioiden ja sidosryhmien asiaankuuluvaa asiantuntemusta sekä tutkii ja arvioi tähän liittyviä rakenteellisemman tuen vaihtoehtoja, esimerkiksi tutkimuksen turvallisuutta koskevan asiantuntemuksen eurooppalaisen keskuksen kautta, ottaen huomioon olemassa olevat rakenteet ja linkittämällä sen unionin keskitettyyn alustaan; ajan myötä voitaisiin lisätä jäsenvaltioita ja tutkimus- ja innovointialaa tukevia muita toimintoja;
19. parantaa yhteistyössä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa poliittisten päättäjien tilannetietoisuutta arvioimalla rakenteellisesti tutkimus- ja innovointiekosysteemiin vaikuttavia hybridiuhkia;

20. kehittää tutkimusta harjoittavien organisaatioiden häiriönsietokyvyn testausmenetelmän, jota jäsenvaltiot voivat halutessaan käyttää yhdessä tutkimusta harjoittavien organisaatioidensa kanssa;
21. jatkaa yhdessä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa kriittisten teknologioiden riskien arviointia koskevaa työtään sekä käy vuoropuhelua, jolla varmistetaan tietojen jakaminen ja kansallisissa rahoitusohjelmissa ja asiaankuuluvissa unionin rahoitusohjelmissa noudatettavat yhdenmukaiset toimintatavat riskinarvioinnin ja tutkimuksen turvallisuuden suojatoimien osalta;
22. kehittää sekä maista riippumattomia että maakohtaisia välineitä ja resursseja, joilla tuetaan tutkimusta harjoittavia organisaatioita, jotta ne voivat tehdä due diligence- tarkasteluja mahdollisista kolmansien maiden kumppaneista;
23. järjestää yhdessä unionin tason sidosryhmäorganisaatioiden kanssa joka toinen vuosi tutkimuksen turvallisuutta koskevan lippulaivatapahtuman, jossa vaihdetaan tietoja ja pohditaan ratkaisuja;
24. laatii tarvittaessa tulkitsevia ohjeita riskinarviointimenettelyjen kehittämisestä sekä asiaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamisesta. Tämä koskee erityisesti vientivalvontasääntöjä, etenkin aineetonta teknologian siirtoa, ulkomaalaisten tutkijoiden viisumivaatimuksia sekä tiettyjen avoimeen tieteeseen ja aineettoman omaisuuden hallinnointiin liittyvien vaatimusten tulkintaa tutkimuksen turvallisuuden näkökulmasta;
25. tekee yhteistyötä tutkimus- ja innovointialan ja jäsenvaltioiden kanssa sen arvioimiseksi, miten tutkimusrahoituksen lähteiden ja tutkijoiden yhteyksien läpinäkyvyyttä voidaan parhaiten lisätä;

26. lisää tutkimuksen turvallisuutta koskevaa vuoropuhelua ja yhteistyötä kansainvälisten kumppaneiden kanssa vaihtamalla tietoja ja kokemuksia, jakamalla parhaita käytäntöjä ja pohtimalla keinoja yhdenmukaistaa suoja-toimia sekä tarkastelee mahdollisuutta muodostaa tutkimuksen turvallisuutta koskeva unionin yhteinen kanta monenvälisillä foorumeilla.

Edistymisen seuranta

27. Komissiota pyydetään seuraamaan tämän suosituksen täytäntöönpanon edistymistä avoimesti ja selkeiden indikaattoreiden pohjalta tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja asianomaisia sidosryhmiä kuultuaan, käyttäen eurooppalaisen tutkimusalueen toimintapoliittista foorumia, sekä raportoimaan edistymisestä neuvostolle joka toinen vuosi kertomuksessaan, jonka se laatii kahden vuoden välein tutkimusta ja innovointia koskevasta globaalista lähestymistavasta, ja tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan kuuluvan nykyisen raportoinnin yhteydessä.
28. Koska yhteisiä toimia tarvitaan kiireellisesti, jäsenvaltioita kehoitetaan panemaan tämä suositus täytäntöön ja toimittamaan komissiolle tietoja kansallisista toimintatavoistaan (mainittu jäsenvaltioille esitetyssä suosituksessa 3), jotta komissio voi käyttää niitä edellä mainittujen seuranta- ja raportointitoimiensa tukena.

29. Lisätoimia ja -toimenpiteitä voidaan ehdottaa perusteellisen arvioinnin ja geopoliittisen tilanteen kehityksen perusteella.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
